

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет технологій і дизайну
Кафедра технологій і конструювання швейних виробів

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету технологій і дизайну

Тетяна ІВАНІЩЕНА
29. Серпень 2024р.

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна *Історія костюма*

Освітньо-професійна програма *Конструювання та технології швейних виробів*
Рівень вищої освіти *Перший (бакалаврський)*

Позиція	Загальна інформація
Викладач	Зміст інформації Краснюк Лариса Володимирівна
Профайл викладача	https://tksv.khmnu.edu.ua/krasniuk/
E-mail викладача (ів)	krasniukl@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	-
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=4120
Консультації	Очі: Відповідно до графіка, встановленого кафедрою; онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Статус дисципліни	Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Характеристика дисципліни							Форма семестрового контролю		
				Загальний обсяг		Кількість годин				Курсовий проєкт	Курсова робота	залік	іспит
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття			Самостійна робота, у т.ч. ІРС				
В	Д	-	-	4,0	120	Разом 54	Лекції 18	Лабораторні роботи 36	Практичні заняття	Семинарські заняття	66	+	

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «Історія костюма» є однією із вибіркових фахових дисциплін і займає вагомe місце у підготовці фахівців освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 182 Технології легкої промисловості. Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити: здатність зберігати та примножувати моральні, культурні цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій; здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати знання для вирішення професійних задач; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; системно описувати процеси виготовлення виробів легкої промисловості та знаходити оптимальні рішення виробничих задач; професійно використовувати спеціальну термінологію з проєкування виробів легкої промисловості.

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням методів візуалізації); лабораторні заняття (з використанням методів комп'ютерного моделювання, тренінгів, майстер-класів, практикумів), самостійна робота, і мають за мету – оволодіння студентами спеціальною термінологією і набуття ними практичних навичок з аналізу особливостей історичного костюма різних епох і країн; визначення відмінних особливостей предметного середовища різних епох; виконання інформаційного пошуку, аналізу та систематизації літературних джерел з історії костюма та матеріальної культури; вміння грамотно передавати засобами художньої графіки особливості історичного костюма різних періодів. Дисципліна викладається для студентів денної та заочної форми здобуття освіти. Необхідні інструменти, обладнання, програмне забезпечення: олівці, фарби, пензлі, папір для малювання, комп'ютерна техніка, проєктор.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Всебічне вивчення естетики, форм і конструкцій костюма в історичному аспекті, враховуючи соціально-економічні умови епохи, країни, притаманний естетичний ідеал краси людини, характерні риси культури, мистецтва, загального художнього стилю.

Завдання дисципліни. Всебічне вивчення художніх стилів різних епох і країн; відмінних особливостей предметного середовища та історичного костюма різних епох і країн; ознайомлення з основними видами одягу, матеріалами, видами оздоблення; доповненнями та аксесуарами історичного костюма; вміння грамотно передавати засобами художньої графіки особливості історичних костюмів різних епох і країн. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та

закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати знання для вирішення професійних задач. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Системно описувати процеси виготовлення виробів легкої промисловості та знаходити оптимальні рішення виробничих задач. Професійно використовувати спеціальну термінологію з проектування виробів легкої промисловості.

Очікувані результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен формувати структуру асортименту виробів легкої промисловості у відповідності до їх цільового призначення та вимог споживачів. Мати навички самостійного виконання типових професійних завдань. Знати та розуміти технології дизайн-проектування виробів легкої промисловості. Володіти професійною термінологією з дизайну виробів легкої промисловості. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції	Тема практичного заняття	Самостійна робота студента		
			зміст	год.	література
1	2	3	4	5	6
1	Вступ у курс "Історія костюма". Мета та задачі курсу. Костюм стародавнього світу	-	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 1), підготовка до виконання ЛР 1	3	[1, с.7-8; 2, с.17-45; 3, с.42-75; 4, с.18-46].
2	-	ЛР1. Чоловічий та жіночий костюм стародавнього світу	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 1), підготовка до виконання ЛР 1	3	[1, с.7-8; 2, с.17-45; 3, с.42-75; 4, с.18-46].
3	Характеристика костюма середніх віків.	-	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 2), підготовка до захисту ЛР 1 та до виконання ЛР 2	3	[1, с.9-10; 2, с.50-64; 3, с.110-139]
4	-	ЛР2. Чоловічий та жіночий костюм романського та готичного періоду (X-XII ст., XIII-XV ст.,)	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 2), підготовка до захисту ЛР 1 та до виконання ЛР 2	3	[1, с.9-10; 2, с.50-64; 3, с.110-139]
5	Історія розвитку західноєвропейського костюма епохи Відродження	-	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 3), виконання ЛР 3	3	[1, с.11-12; 2, с.69-81; 3, с.140-175]
6	-	ЛР3. Італійський чоловічий та жіночий костюм епохи Відродження	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 3), виконання ЛР 3	3	[1, с.11-12; 2, с.69-81; 3, с.140-175]
7	Загальна характеристика та особливості європейського костюма епохи бароко (XVII-XVIII ст.).	-	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 4). Підготовка до захисту ЛР 3 та до виконання ЛР 4, підготовка до тестування	4	[1, с.13-14; 2, с.88-94; 3, с.176-190]
8	-	ЛР 4. Французький чоловічий та жіночий костюми епохи бароко	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 4). Підготовка до захисту ЛР 3 та до виконання ЛР 4, підготовка до ТК1	4	[1, с.13-14; 2, с.88-94; 3, с.176-190]
9	Загальна характеристика костюма Європи XIX ст.	-	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 5), виконання ЛР 4	4	[1, с.15-16; 2, с.108-124; 3, с.236-281; 4, с.47-64]
10	-	ЛР 5. Чоловічий та жіночий костюм Франції XIX ст.	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 5), виконання ЛР 5	4	[1, с.15-16; 2, с.108-124; 3, с.236-281; 4, с.47-64]
11	Загальна характеристика західноєвропейського костюма XX ст.	-	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 6), підготовка до виконання ЛР 5	4	[1, с.17-18; 2, с.347-362; 3, с.282-303]
12	-	ЛР 6. Чоловічий та жіночий західноєвропейський костюм 20-50-х р.р. XX ст.	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 6), підготовка до виконання ЛР 6	4	[1, с.17-18; 2, с.347-362; 3, с.282-303]
13	Особливості розвитку західноєвропейського костюма II пол. XX ст.	-	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 7), підготовка до захисту ЛР 5, підготовка до виконання ЛР 6	4	[1, с.19-20; 2, с.376-386; 3, с.304-324]

1	2	3	4	5	6
14	-	ЛР 7. Чоловічий та жіночий костюм 60-70-х р.р. XX ст.	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 7), підготовка до захисту ЛР 6, підготовка до виконання ЛР 7	4	[1, с.19-20; 2, с.376-386; 3, с.304-324].
15	Історія розвитку європейського костюма кінця XX ст., початку XXI ст.	-	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 8), підготовка до захисту ЛР 6; підготовка до виконання ЛР 7	4	[1, с.21-22; 3, с.325-349].
16	-	ЛР 8. Чоловічий та жіночий костюм 80-90-х р.р. XX ст.	Опрацювання лекційного матеріалу (лек. 8), підготовка до захисту ЛР 7; підготовка до виконання ЛР 8	4	[1, с.21-22; 3, с.325-349].
17	Історія розвитку європейського костюма кінця XX ст., початку XXI ст.	-	Підготовка до захисту ЛР 8. Підготовка до тестування та заліку	4	[1, с.21-22; 3, с.325-349].
18	-	ЛР 8. Чоловічий та жіночий костюм 80-90-х р.р. XX ст.	Підготовка до ТК2	4	[1, с.21-22; 3, с.325-349].

Примітка * Лекції проводяться через тиждень по 2 години, лабораторні заняття – через тиждень по чотири години

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу в Університеті відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і лабораторні заняття згідно із розкладом, не запізнюватися на заняття, лабораторні роботи виконувати якісно і відповідно до графіка. Пропущене лабораторне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До лабораторних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти на занятті активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання і зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності».).

При виконанні лабораторних робіт з дисципліни студент має дотримуватися політики доброчесності. У разі виявлення плагіату він отримує незадовільну оцінку і має виконати лабораторну роботу повторно.

Набуті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання та перезарахування результатів навчання у ХНУ (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-poryadok-vyznannya-ta-perezarahuvannya-rezultativ-navchannya.pdf>).

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною **чотирибальною** шкалою і виставляється в електронному журналі обліку успішності. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих студентом **позитивно**, з урахуванням коефіцієнта вагомості і розраховується в автоматизованому режимі за відповідною програмою. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів перед практичною роботою; знання теоретичного матеріалу з теми роботи; якість оформлення звіту; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення; своєчасна здача практичної роботи. Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням. Виконання індивідуального завдання завершується його презентацією у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота								Контрольні заходи		Семестровий контроль, залік	
Лабораторні роботи №:								Тестовий контроль			
1	2	3	4	5	6	7	8	ТК1	ТК2	За рейтингом	
ВК*:								0,6		0,4	0

Умовні позначення: ТК – тестовий контроль; ВК – ваговий коефіцієнт.

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тестовий контроль для кожного студента складається з тестових завдань. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у таблиці.

Співвідношення правильних відповідей (%) і оцінки за тест

Сума балів за тестові завдання	0-59	60–74	75–89	90–100
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

Якщо студент отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці. Залік виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці Співвідношення.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання		
		Оцінка	Критерії оцінювання	Опис
A	4,75–5,00	5	Зараховано	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Основні форми (типи) одягу, створеного людством.
2. Основні фактори, що впливали на розвиток костюма в Древньому Єгипті.
3. Основні матеріали, кольори та основні види оздоблення в костюмі Древнього Єгипту.
4. З яких елементів складається чоловічий костюм в Стародавньому Єгипті?
5. Чим відрізняються костюми фараона, жерця, воєначальника, раба?
6. Жіночий костюм Стародавнього Єгипту: одяг, зачіски, прикраси, косметика.
7. Основні риси культури Древньої Греції, як вони втілювались в костюмі.
8. Основні фактори, що впливали на розвиток костюма в Древній Греції.
9. Чоловічий одяг Стародавньої Греції: одяг, взуття, зачіски, прикраси, тканини, кольори.
10. Жіночий костюм Стародавньої Греції: одяг, взуття, зачіски, прикраси, тканини, кольори.
11. Основні риси культури Римської імперії, як вони втілювались в костюмі.
12. Основні матеріали, кольори та види оздоблення костюма Древнього Риму.
13. Чоловічий костюм Стародавнього Риму: одяг, взуття, зачіски, прикраси, тканини, кольори. ?
14. Жіночий костюм Стародавнього Риму: верхній та нижній одяг, зачіски, взуття, прикраси.
15. Особливості костюма раннього Середньовіччя (IX – XII ст.).
16. Основні матеріали, кольори та види оздоблення костюма епохи раннього середньовіччя.
17. Особливості костюма пізнього Середньовіччя.
18. Основні фактори, що впливали на розвиток костюма епохи Відродження в Італії.
19. Естетичний ідеал жінки епохи Відродження в Італії, як він втілювався в костюмі.
20. Основні фактори, що впливали на розвиток костюма епохи Відродження у Франції.
21. Естетичний ідеал жінки епохи Відродження у Франції, як він втілювався в костюмі.
22. Матеріали, кольори та основні види оздоблення костюма епохи Відродження у Франції.
23. Чоловічий костюм епохи Відродження у Франції.
24. Основні фактори, що впливали на розвиток костюма епохи Відродження в Іспанії.
25. Естетичний ідеал жінки епохи Відродження в Іспанії, як він втілювався в костюмі.
26. Матеріали, кольори та основні види оздоблення костюма епохи Відродження в Іспанії.
27. Особливості чоловічого костюма епохи Відродження в Іспанії.
28. Естетичний ідеал чоловіка XVII ст. у Франції, як він втілювався в костюмі.
29. Естетичний ідеал жінки XVII ст. у Франції, як він втілювався в костюмі.
30. Основні риси стилю «бароко», його вплив на розвиток костюма XVII ст. у Франції.
31. Основні мистецькі стилі XVII ст. у Франції, їх вплив на розвиток костюма.
32. Основні риси стилю «рококо», його вплив на розвиток костюма XVIII ст. у Франції.
33. Естетичний ідеал чоловіка XVIII ст. у Франції, як він втілювався в костюмі.

34. Естетичний ідеал жінки XVIII ст. у Франції, як він втілювався в костюмі.
35. Основні відмінності стилю «бароко» від стилю «рококо».
36. Основні риси стилю «класицизм», його вплив на розвиток костюма XVIII ст. у Франції.
37. Основні фактори, що впливали на розвиток чоловічого та жіночого костюма XIX ст.
38. Матеріали, кольори та основні види оздоблення костюма XIX ст.
39. Естетичний ідеал жінки XIX ст. (друге рококо).
40. Естетичний ідеал чоловіка XIX ст.
41. Основні мистецькі стилі кінця XIX- початку XX ст., їх вплив на розвиток костюма.
42. Естетичний ідеал жінки в епоху модерна (кінець XIX- початок XX ст.).
43. Основні фактори, що впливали на розвиток костюма XX ст.
44. Розвиток західноєвропейського костюма на початку XX століття. Відомі дизайнери одягу.
45. Естетичний ідеал жінки початку XX ст., як він втілювався в костюмі.
46. Характерні риси їх творчості дизайнерів Е. Скіапареллі, М. Віонне та Н. Ламанової.
47. Основні тенденції розвитку західноєвропейського костюма середини XX ст. (1940-1950 р.р.).
48. Характерні риси їх творчості дизайнерів одягу К. Баленсиаги, Г. Шанель, К. Діора.
49. Естетичний ідеал жінки 60-х р.р. XX ст. Відомі дизайнери одягу цього періоду.
50. Тенденції розвитку західноєвропейського костюма 70-80 р.р. XX ст. Відомі дизайнери одягу.
51. Зародження молодіжної моди в XX ст. Відомі дизайнери одягу цього періоду.
52. Діяльність П. Кардена та Е. Унгаро. Характерні риси їх творчості.
53. Характерні риси творчості Ів Сен-Лорана та Пако Раббана.
54. Тенденції розвитку західноєвропейського костюма 90 р.р. XX ст. Відомі дизайнери одягу.

Рекомендована література

Основна

1. Історія костюма: метод. вказівки до лаб. робіт для студ. напряму підготовки «Технологія виробів легкої промисловості» уклад. О. М. Троян .-Хмельницький: ХНУ, 2014.- 24 с.
2. Корницька Л.А. Художнє проектування одягу. (Історія костюма) [Текст]: навч. посіб./ Л.А. Корницька.- Львів:Новий світ-2000,2011.-434с.
3. Шевнюк О.Л. Історія костюма: навч. посіб./ О.Л. Шевнюк.-К.:Знання, 2008.-375с.
4. Головенко Т.М. Історія костюму: культурна спадщина народів світу: навчальний посібник / Т.М. Головенко, О.П. Козарь, Ю.С. Бондарчук, О.В. Шовкомуд. – Луцьк: ЛНТУ; Мукачєво: МДУ, 2023. – 252 с.

Додаткова

1. Васіна З. Еволюція українського вбрання. Сторінки з історії - Харків: Vivat, 2021. - 560 с.
2. Засорнова І. О., Краснюк Л.В., Журавльова Х.О. Дизайн-проектування жіночого ансамблю в стилі мілітарі // Art and design. – 2019. – №4. – С. 34–45 <http://surl.li/khldfj>.
3. Краснюк Л. В. Проектування колекції чоловічого та жіночого одягу на основі композиційних елементів формоутворення стилю авіатор / Л.В.Краснюк, О. М.Луцевська, Л.В.Буханцова, О.М.Троян // Art and design. – 2023. – №2(22). – С. 141–156 <https://drive.google.com/file/d/13hJfqaogHiUohkbUrEtVK4RUz2HLzjXM/view> .
4. Кара-Васильєва Т. Історія української вишивки : книга-альбом / Т. Кара-Васильєва. – К. : Мистецтво, 2008. – 464 с.
5. Мельник М. Т. Мода: від авангарду до япстерів / Мирослав Мельник - К.: MODOSLAV, 2018. - 190с.
6. Мельник М.Т. Індустрія моди : навч. посібник / М.Т.Мельник - Київ: Ліра, 2013.-264с.